

24.1.2019

VN/6996/2019
VN/6996/2019-PLM-2

Resurssipoliittinen osasto/Henkilöstöyksikkö

Valtiovarainministeriö

Puolustusministeriön lausunto: Valtioneuvoston asetus poliittisesti merkittävistä julkisista tehtävistä

Puolustusministeriö lausuu otsikon lakiesityksistä kunnioittavasti seuraavaa:

1 Asetusmuistion 3. luvun korjausehdotus

9 § Puolustusvoimissa vähintään kenraalikuntaan kuuluva upseeri

Asetuksen 9 §:ssä säädettäisiin rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 11 kohdan h alakohdassa tarkoitettusta puolustusvoimissa vähintään kenraalikuntaan kuuluvasta upseerista. Suomessa tällaisella henkilöllä tarkoitettaisiin puolustusvoimista annetun valtioneuvoston asetuksen (1319/2007) 7 §:ssä tarkoitettua puolustusvoimain komentajan, pääesikunnan päällikön, kenraalin ja amiraalin virassa palvelevaa henkilöä.

Säännöksessä tarkoitetuissa viroissa toimivilla henkilöillä voi olla lisäksi tehtävänimikkeitä. Tällaisia nimikkeitä ovat esimerkiksi:

- puolustusvoimain komentaja
- pääesikunnan päällikkö
- puolustusvoimien operaatio-, strategia-, sotatalous- ja henkilöstöpäällikkö
- valmius-, tiedustelu-, komento, logistiikka, johtamisjärjestelmä- ja koulutuspäällikkö
- pääesikunnan suunnittelupäällikkö
- maa-, meri- tai ilmavoimien komentaja
- maa-, meri- tai ilmavoimien esikuntapäällikkö
- prikaatin komentaja
- maanpuolustuskorkeakoulun rehtori
- EU:n sotilasesikunnan päällikkö
- Suomen sotilasedustaja EU:ssa ja Natossa
- puolustusasiamies
- logistiikkalaitoksen johtaja
- kansallisen puolustuksen yksikön johtaja

24.1.2019

Resurssipoliittinen osasto/Henkilöstöyksikkö

Puolustusvoimien tehtävänimikkeet vahvistaa puolustusvoimista annetun valtioneuvosten asetuksen 6 §:n mukaan henkilöstöpäällikkö.

Säännöstä sovellettaisiin sotilaallisissa tehtävissä toimiviin henkilöihin. Säännöstöä ei sovellettaisi erikoisupseereihin. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi puolustusvoimista annetun valtioneuvosten asetuksen 7 §:n 7 momentissa tarkoitettut puolustusvoimien ylilääkäri, puolustusvoimien pääinsinööri tai kenttäpiispa, jotka voivat kuulua kenraalikuntaan. Ehdotettua pykälää ei sovellettaisi myöskään puolustusvoimien oikeudellista toimialaa johtavaan asessoriin tai muihin siviilivirassa oleviin puolustusvoimien johtohenkilöihin.

2 Valtioneuvoston asetus poliittisesti merkittävistä julkisista tehtävistä korjausehdotus

9 § Puolustusvoimissa vähintään kenraalikuntaan kuuluva upseeri

Rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 11 kohdan h alakohdassa tarkoitettuja puolustusvoimissa vähintään kenraalikuntaan kuuluvan upseerin tehtäviä ovat puolustusvoimien virassa puolustusvoimista annetun valtioneuvoston asetuksen (1319/2007) 7 §:ssä tarkoitettut puolustusvoimain komentajan, pääesikunnan päällikön, kenraalin ja amiraalin tehtävät.

3 Muita valmistelussa huomioon saatettavia asioita

Asetusmuistiossa todetaan, että lakia sovelletaan vain poliittisiin virkamiehiin ja että lakia ei sovellettaisi henkilöihin, joihin sovelletaan valtion virkamieslakia (750/1994). Puolustusministeriö toteaa, että kenraalikuntaan kuuluvia henkilöitä ei mielletä poliittisiksi virkamiehiksi. Toisaalta myös puolustusvoimien kenraaleihin sovelletaan myös valtion virkamieslakia.

Puolustusvoimat virastona ja kenraalikutansa virkanimitysten osalta korostetusti nähdään ei-poliittisena. Suomen perustuslain mukaan sotilasvirassa, kuten kenraalin virassa, olevaa ei voida valita kansanedustajaksi. Tästä seuraa, että vaalilain mukaan sotilasvirassa olevaa ei voida valita myöskään Euroopan parlamenttiin. Rikoslain mukaan sotilastehtävässä palvelevan jäsenyydestä puolueessa tai puoluepoliittista toimintaa harjoittavassa tai tukevassa yhdistyksessä on säädetty kurinpitorangeistus. Näiden rajoitusten tarkoituksena on pitää sotilasvirassa palvelevat poliittisen toiminnan ulkopuolella. Valtakunnan turvallisuusnäkökohdat sekä puolustusvoimien tehtävien ja toiminnan erityislaatu edellyttävät, että upseereiden poliittista osallistumista ja toimintaa on katsottu voitavan lainsäädännöllä rajoittaa. Puolustusvoimat halutaan pitää puoluepoliittisesti sitoutumattomana ja riippumattomana. Käskyvaltajärjestelmässä ja yleisen asevelvollisuuden oloissa puolustusvoimien korkeimpien virkamiesten poliittisen sitoutumattomuuden merkitys on erityisen tärkeä.

Edelleen koska "puolustusvoimien kenraalikunta" käsite pitäisi sisällään kaikki viroissaan olevat kenraalit ja amiraalit, kuten edellä on todettu, tästä aiheutuu kyseisten virkamiesten osalta puolustusministeriön mielestä määrällinen yliedustus asetuksen tarkoittamista kaikista poliittisesti merkittävistä julkisista tehtävistä Suomessa.

Asetuksen 9 §:ssä tulisi harkita myös rajavartiolaitokseen kuuluvien kenraalien asema. Termiin "kenraalikunta" sisällytetään tietyissä yhteyksissä myös rajavartiolaitoksessa palvelevat kenraalit, joiden nimitysprosessi ja hierarkinen asema on vastaava kuin puolustusvoimien kenraalienkin.

24.1.2019

VN/6996/2019
VN/6996/2019-PLM-2

Resurssipoliittinen osasto/Henkilöstöyksikkö

Edellä lausunnossaan puolustusministeriö on 9 §:n osalta rajannut kenraalikuntaan kuuluvien upseereiden sijaiset pois asetuksen soveltamisen piiristä. Tilanteesta riippuen kenraalin tai amiraalin sijaisena voi toimia sotilasarvoltaan myös sotilasarvoltaan alempi upseeri, mutta tällaisella upseerilla ei ole samaa eikä pysyvää toimivaltaa kuin kenraalilla. Näiden mahdollisesti sijaisena toimivien upseerien sotilasarvot ja nimet voivat vaihdella tilanteen mukaan.

Osastopäällikön sij

Hallitusneuvos, henkilöstöjohtajana

Jari Kajavirta

Osastoesiupseeri

Sami Roikonen